

MAGYAR L

* KERESZTÉNY * NAPILAP

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPAD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉRNagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

Az olasz tengeri haderő első győzelmes harca az angol hadiflottával a Földközi-tengeren

Mussolini napiparancsban mondott köszönetet a tiszteknek és legénységnek a diadalmos helytállásért. — Részletek a tengeri csata lefolyásairól

Rómából jelentik: Mussolini, mint az olasz haderő főparancsnoka, a főhadiszállásról a következő napiparancsot adta ki:

— Tengeri nagykövetség, parancsnokok, tisztiek és hajórajok legénysége! A fasiszta Olaszország tengeri hadereje július 9-én győzelmesen vívta meg első földközi-tengeri harcát az angol hajóhaddal. Meghíusította az angol kísérletet a tengeri ellenség nem tudta elérni a kitűzött hadászati célt. Az az öntudatos bátorság, amellyel szembeálltak a túlsúlyban lévő ellenséges erőkkel, ágyúik sortűzének találati bebizonyították, hogy Olaszország parjait ellenség nem közelítheti meg büntetlenül. A tengeraltjárók és a tengeri felderítő repülőgépek vitézül együtt harcoltak a hajóhaddal. Az olasz nép büszke ennek az első csatának az eredményére. En ugyanazon büszkeséggel intézem hozzátok dicserő szavaimat.

Rómából jelentik: A Stefani iroda a keddi nagy tengeri csatáról a következő részletes jelentést közli: Julius 8-án angol hajórajt jeleztek Kréta szigetétől jobbra. Az angol hajóraj három Barham típusú csatahajóból, egy repülőgépanyahajóból, több könnyű cirkálóból és torpedórombolókból állott. Az angol hajók nyugat felé igyekeztek azzal a szándékkal, hogy tengeri és légitámadást intézzenek az olasz partok ellen. Egy olasz tengeraltjáró azonnal elsüllyesztett egy angol torpedórombolót. A tengeri csata július 9-én délután 2 órakor kezdődött. A 23.500 tonnás „Cesare” és „Cavour” cirkálók nyitották meg a tüzelést mintegy 26 kilométeres távolságról. Velük szemben a három 31.000 tonnás angol csatahajó állott. Az olaszok nagyszerűen harcoltak. Egy angol páncélos találat ért és balra dőlt, megszüntette a tüzelést. Az ellenség füstfellegeket bocsátott ki, támadásra küldve repülőgépeit. Ezek közül hármat a léghárító tüzérség lelőtt. Az olasz repülőgépek hatásosan támadták az angol tengeri erőket. Estefelé az ellenség már nem mutatott semmiféle szándékot arra, hogy folytassa a csatát és lemondott a tervezett támadásról. Csupán egyetlen olasz hajót ért találat, de a sérülések néhány napon belül kijavíthatók.

Megújuló légi támadások Málta ellen.

Rómából jelentik: A máltai tengerészeti és légi támaszpontot csütörtökön a reggeli órákban jelentős olasz légi erők bombázták. Az olasz bombavetőket vadászrepülőgépek kísérték. Az erős elhárító tűz ellenére a bombák eredményesen találtak el az összes kijelölt célpontokat.

Scaggi vezérkari ezredes Rómában előadást tartott a Malta elleni támadások jelentős

ségéről. Kifejtette, hogy a támadások mindaddig tartanak, míg Malta nem jut olasz kézre.

Máltából jelentik: Az elhárító tüzérség tüze három ellenséges repülőgépet lőtt le a sziget elleni ellenséges légitámadás során.

Olasz bombatámadás a Gibraltárból elindult angol hajóegységek ellen. Egy angol csatahajó pusztulása.

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség jelenti:

A Gibraltárból elindult angol hajóegysé-

A csütörtöki német hadijelentés szerint egy 7 ezer tonnás angol cirkáló, 21 ezer tonna tartalmu 4 angol kereskedelmi hajó, 35 angol repülőgép veszett el a szerdai harcokban. — Julius 8-ikáig — hat hét alatt — 609 ezer tonna mennyiségű angol kereskedelmi hajót súlyosztettek el a német buvárhajók

Berlinből jelentik: A vezéri főhadiszállás csütörtökön a következő hadijelentést adta ki:

— A német légi erők megtámadott egy ellenséges tengeri szállítmányt, amint azt már rendkívüli híradásban közöltük.

— Megállapítást nyert, hogy egyik 7 ezer tonnás angol cirkáló, valamint négy kereskedelmi hajó, összesen 21 ezer tonnatartalommal elsüllyedt, míg egy másik cirkálót és hét kereskedelmi hajót a bombák felgyújtottak és súlyos sérüléseket okoztak. A német repülőgépek szerdán sikeresen bombázták a délangliai repülőtereket, a délangliai és délnyugatangliai katonai berendezéseket, valamint az angliai nagyobb iparüzemeket és fegyvergyárakat. Több hadianyagraktárnál nagy robbanásokat és tüzeket figyeltek meg repülőink. Hat angol bombavető repülőgép megtámadta az amiensi re-

pülőteret, léghárítóink mind a hat angol gépet lelőtték. A La Manche csatorna fölött légi csata volt, amelynek során tíz ellenséges repülőgépet lelőttünk. A szerdai nap folyamán összesen 35 angol repülőgépet és egy záró léggömböt lőttünk le. Hét német gép hiányzik. Az Anglia elleni kereskedelmi háborút egyre növekvő sikerrel folytatjuk, különösen tengeraltjáróink eredményes működésével. Az utóbbi hat hétben július 8-ig összesen 609 ezer tonna tartalmu angol kereskedelmi hajót súlyosztettek el tengeraltjáróink és repülőgépeink.

Az angolok hatezer német internáltat szállítottak át Kanadába.

Londonból jelentik: Az angol belügyi államtitkár bejelentette, hogy hatezer német hadifoglyot és internáltat átszállítottak Kanadába.

Az olasz légi haderő üldözi a visszavonuló angol hajókat a Földközi-tengeren. Bombavetés az Egyiptom felé haladó angol hajócsoporra

Rómából jelentik: A Stefani iroda külön tudósítója jelenti: A Jóni-tengeren lezajlott olasz-angol csata után az olasz légi erők fokozott felderítő tevékenységet fejtett ki a Földközi-tenger különböző szakaszain, hogy felkutassa a déleleti és délnyugati irányban visszavonuló angol hajóegységeket. Az ellenséges hajórajok ismételtlen irányt változtattak, hogy megtevéssék az olasz felderítőket. Az olasz bombavetők azonban csütörtökön megtámadtak egy angol hajócsoportot, mely Egyiptom, majd Candia sziget felé hajózott. Heves léghárító tűz között, nagyméretű bombákkal az olasz repülő-

megrongálták az ellenséges hajókat. A repülőgépanyahajóról felszállt repülőgépek közül négyet lelőtték.

Alexandria kiürítése.

Alexandriából jelentik: Alexandria kiürítése tovább folyik. Az angol hadsereg az egyiptomi főváros egymillió polgári lakosát mind ki akarja költöztetni, ami a bennszülött lakosságban nagy elégedetlenséget okoz. Eddig 80 ezer ember hagyta el Alexandriát. Az olasz repülőgépek éjjel-nappal felderítő repüléseket végeznek Anglia fölött.

Az Anglia elleni főtámadás óriási előkészületei az Atlanti-óceán és a Csatorna partjain

Rómából jelentik: A *Corriere della Sera* foglalkozik az Anglia elleni küszöbön álló támadással és hangoztatja, hogy erről egyelőre semmi biztosat nem lehet tudni. Csak egy bizonyos, hogy az Atlanti óceán és a Csatorna partjain óriási előkészületek folynak. Hitler és Mussolini tudja, mit akar és hogyan akar. Anglia ellen totális háborút viselnek és ennek minden eshetőségét számbavették. Mint a Maginot-vonal elleni támadás alkalmával, a német támadó eszközök, ha csak néhány grammal is, mindig felülmúlták a védelem eszközeit, úgy az Anglia elleni támadásnál is olyan eszközöket fognak felhasználni, amelyek felülmúlnak minden védekezést.

A szabad Írország nem vállal közösséget Anglia védelmére.

Rómából jelentik: A *Popolo d'Italia* berni jelentése szerint Dublinból érkező hírek arról számolnak be, hogy az ír kormány küszöbön állónak tekinti az Írország elleni támadás megindulását. Az ír kormány egyik tagja figyelmeztette a lakosságot, hogy ezen, vagy a jövő héten számolni lehet a támadás lehetőségével. Londonban aggodalmat kelt, hogy Írország és Észak-Írország között semmi egyezmény nincs a sziget közös védelmére. Az angoloknak sem sikerült megegyezést kicsikarniok Írországtól a közös védelemre. *De Valera* ír miniszterelnök egy amerikai lap munkatársának kijelentette, hogy Írország minden oldalról jövő támadás ellen védekezni fog.

Belfastból jelentik: *Craigavon* lord, Észak-Írország (Ulster) miniszterelnöke követelte, hogy az Angliától el különült déli Írország (az úgynevezett „ír szabadállam”, adja fel semlegességét és jelentse ki teljes összetartozását Angliával. Kijelentette, hogy Ulster Angliához tartozik és semmiesetre sem lesz semleges.

Anglia lépésekre készül Írország ellen.

Stockholmból jententi a *Centropa-Press*: Lon-

doni hír szerint az angol főváros politikai körében várják, hogy Nagybritannia a közel jövőben olyan lépéseket tesz Írország ellen, amelyeknek súlyos következményei lesznek. Lord *Craigavon* londoni útja után londoni körökben kijelentették, hogy kevés remény van megegyezés létesítésére az angol és ír közös védelem tekintetében. Kétségtelen, hogy *De Valera*, a szabad Írország miniszterelnöke és *Craigavon*, Észak-Írország miniszterelnöke, külön-külön megmarad a saját álláspontja mellett. Semmi remény sincs a megegyezésre. A *Dagens Nyheter* című svéd lap Londonból úgy értesül, hogy nem erősítik meg azokat a híreket, amelyek szerint *De Valera* Londonba készülne ott az angol-ír közös védelem felől akarna tárgyalni. Ugy tudják azonban, hogy e kérdéssel kapcsolatban angol kezdeményezés fog történni. A kérdés mindenesetre oly szövevényes, hogy nem lehet megállapítani, milyen formában fog ez a kezdeményezés történni.

Ciano, Teleki és Csáky üdvözlőtáviratai a müncheni találkozó után

Rómából jelentik: *Ciano* olasz külügyminiszter táviratot intézett *Ribbentrop* német birodalmi külügyminiszterhez. A táviratban hangoztatja, hogy amikor visszaérkezik Olaszországba, még egyszer kifejezi legőszintébb köszönetét azért a szívélyes vendégszeretetért, amelyben németországi tartózkodása alatt részesítették. Ez a látogatás alkalmat szolgáltatott a hasznos eszmecserére. A továbbiakban *Ciano* kéri német kartársát, tolmácsolja a Führernek is tiszteletteljes érzelmeit és háláját.

Teleki magyar miniszterelnök is a müncheni találkozókból kifolyóan köszönő távira-

Valódi angol szövetek viselőit és a választékosan öltözködők figyelmét felhívjuk a

DOMBRIA

műszövészet elsőrangú, tiszta

gyapju szöveteire

melyek tartósság és művészeti szempontból első helyen állanak a világpiaccon. A *Dombria* műszövészet valódi home-spune szövetei 75 cm. szélesek, ára méterenként 420 leitől 530 leig. Szövészeti különlegességek készítése elvállaltatik. *Dombria*, Cluj, Bra-tianu-utca 19. Főlerakat, Oradea. I. G. Duca 23.

Chamberlain ismételen felajánlotta lemondását. Lloyd George nem hajlandó a kormányba belépni.

Milanóból jelentik: A *Sera* jelentése szerint *Lloyd George* nem hajlandó Chamberlain utódaként az angol kormányba belépni. Így nem fogadták el Chamberlain ismételen felajánlott lemondását, noha a volt miniszterelnököt több oldalról támadják.

tot küldött Hitler vezér és kancellárnak, valamint Mussolininek. *Csáky* külügyminiszter *Ribbentrop*nak küldött üdvözlő táviratot.

A délkelet-európai összes kérdések békés megoldása.

Bucurestiből jelentik: A *Porunca Vremii* berlini tudósítója közli:

Az Anglia ellen rövidesen megkezdődő nagy támadás előkészületeivel egyidejűleg élénk diplomáciai tevékenység észlelhető Berlinben. Ugy látszik, hogy Németország az Anglia elleni támadást a délkelet-európai összes kérdések békés megoldásával óhajtja bevezetni. Beavatott körökben úgy tudják, hogy a közeljövőben értekezletre hívják Berlinbe az összes délkelet-európai államok képviselőit, hogy valamennyi kérdést meg tárgyalják és békésen megoldják. Hogy mikor lesz ez az értekezlet, kik vesznek azon részt és milyen alapon fognak folyni a tárgyalások, erre vonatkozólag semmi sem szivárgott ki még.

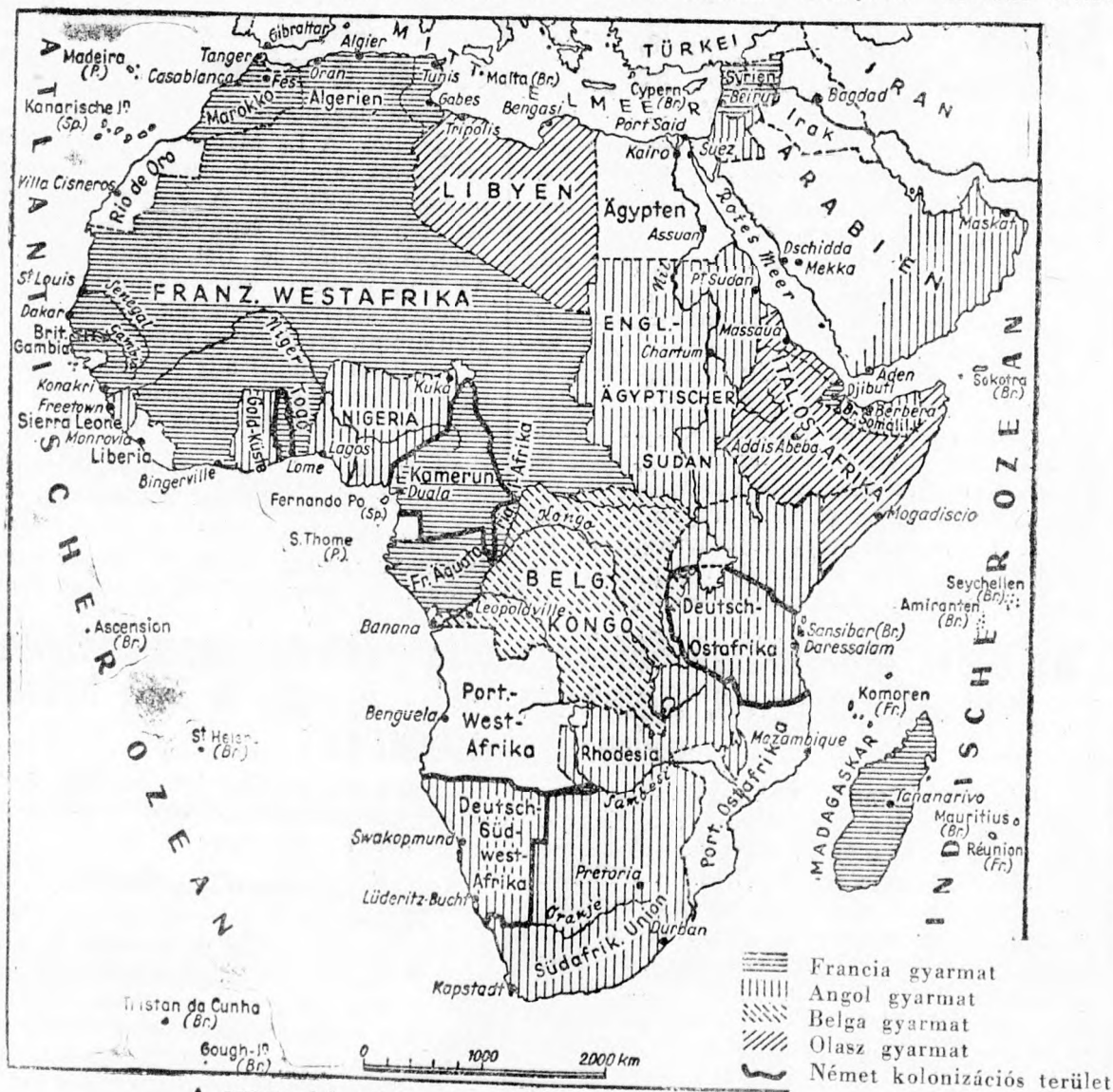
Magánlakásokban továbbra is szabad a külföldi rádióhíradásokat hallgatni

A tiltó rendelkezés csak a nyilvános helyiségekre vonatkozik

Nagyvárad. Saját tud. Lápunk tegnapi számában közöltük azt a rendeletet, amelyben a nagyváradai rendőrkvesztura a belügyminiszter rendeletére hivatkozva, megtiltotta a külföldi rádióhírek hallgatását és a híreknek a továbbadását.

A rendőrkvesztura pénteken délelőtt újabb közleményt adott ki, amely hatálytalanítja — illetve módosítja — a csütörtökön kiadott rendelkezést. A rendőrkvesztura pénteki közleménye tekintettel Nagyvárad város közönségének nyugodt és lojális magatartására, módosítja a csütörtöki nap folyamán kiadott rendeletet. A most kiadott közlemény szerint, továbbra is szabad magánlakásokban a különböző rádióállomások híradásait hallgatni, de minden tüntető külsőség és célzat nélkül. A hatóságok viszont elvárják a közönségtől, hogy tartózkodni fog a hírek terjesztésétől.

A külföldi rádióállomások híradásait hallgatni azonban továbbra is tilos a város valamennyi nyilvános helyiségében, vendéglőkben, klubokban, cukrászdákban, valamint a bodegákban.

A gyarmatok elhelyezkedése Afrikában

Zavaró népkisebbség a sajtóban

*

A fővárosi sajtót élénken foglalkoztatja Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter nyilatkozata, aki, mint ismeretes, meggondolkozott a kijelentéseket tett a sajtó jelentőségéről és arról a romboló hatásról, amelyet a zsidó újságírás a román szellemi életben előidéz.

Az Universul mai vezércikke rámutat arra a veszélyre, amelyet az a „zavaró népkisebbség” jelent azáltal, hogy a gazdasági életben való túlsúlyra jutása mellett előzölötte azt a területet is, ahonnan a közvéleményt irányítják: a sajtót.

Az utolsó évtizedek vívódásai — írja a lap — bizonyítékot szolgáltatnak arra, hogy a nem-román elemeknek a sajtóban való jelenléte kiélezte ezt a kérdést és parancsolólag írta elő annak rég óhajtott, gyors megoldását. Már rég meg kellett volna mindenkinek értenie, hogy egy büszke és öntudatos nép nem tűrheti, hogy tanító mesterei és irányítói más fajúak, más hitűek, más felfogásúak legyenek. Már rég meg kellett volna mindenkinek értenie, hogy a mi belső nézeteltéréseink, surlódásaink, s azok az árnyalati különbségek, amelyek köztünk, románok között, a kérdések megoldására irányuló törekvéseknél felmerülnek, a mi családi ügyeink, s az elemi illendőség is megköveteli, hogy azokba alkalmatlan vondegek ne avatkozzanak bele. Abban az igyekezetünkben, hogy megőrizzük népi sajátosságunkat, lelki felépítettségünket, kulturális és szellemi életünket, a világ egyetlen népe se láthat egyebet, mint annak a jogos óhajnak az érvényesítését, hogy legalább szellemi téren kizárólag saját fiai irányítsák a nemzetet.

Hinni szeretnők — folytatja az Universul — hogy mostantól kezdve az a jog, hogy valaki nap-nap mellett szólhasson a román néphez, kizárólag a románokat fogja megilletni. Hinni szeretnők, hogy a vezető körök végre csakugyan megértették: „a zsidók által írt sajtó sohasem tudta magáévá tenni a románság eszményeit, hanem a kölcsönözött nyelv álarcá alatt csak a zsidó faj természetes eszméit fejezte ki, amelyek, szerencsétlenségünkre, oldó hatásúak a mi nemzetünkre nézve.”

Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter megállapításai és a bucuresti lapoknak ezekhez fűzött elmélkedései a magyar sajtóviszonyokra is szösz szerint alkalmazhatók. Az erdélyi magyar sajtóban a múlt súlyos tanulságai ellenére is, oly erősen érvényesül a propagandaügyi miniszter által oldó hatásúnak mondott idegen befolyás, hogy ez a magyar büszkeséggel és öntudattal, a magyar szellemi élet és népi jelleg megőrzésére irányuló törekvéseinkkel egyáltalában nem egyeztethető össze. Ha valaki az erdélyi magyarság lelki arculatát a magyarnyelvű napilapok eszmei megnyilatkozásai alapján akarja megrajzolni, bizony torz és szomorú képet nyer, mert alig van Erdélyben magyarnyelvű napilap, amely ne állana teljesen idegen irányítás, vagy legalább közvetve érvényesülő idegen befolyás alatt s amelynek munkatársai között ne lenne több-kevesebb ilyen „más fajú, más hitű, más felfogású” idegen.

Más csak egy kirívó példát említsünk a sok közül: a sokatmondó és zengetes „Magyarság” címmel megjelenő nagyváradi sajtó szellemi irányítója egy bukovinai zsidó, aki nem is tud magyarul. A lap szerkesztőségének pedig nincs egyetlen keresztény magyar munkatársa sem.

A Földközi-tenger egyik legfontosabb részének térképe.

A szovjet nem követel terület-átadásokat Törökországtól

Az új jugoszláv követ bemutatkozása Moszkvában. — Letartóztatták a litván miniszterelnököt

Moszkvából jelentik: A szovjet távirati iroda hivatalosan jelenti:

— Az utóbbi napokban a külföldi sajtóban olyan hírek terjedtek el, hogy a szovjet kormány ultimátumot intézett Törökországhoz és területi engedményeket követelt. A szovjet távirati irodát felhatalmazták annak megállapítására, hogy ezek a hírek kitalálások és teljesen valótlanok.

Moszkvából jelentik hivatalosan: Gavrilovics új jugoszláv követ bemutatatta megbízólevelét Kabinin szovjet-államfőnek. Ezzel a diplomáciai kapcsolat a szovjetunió és Jugoszlávia között véglegesen helyreállott.

Megérkezett Moszkvába az ujonnan kinevezett bolgár követ is.

Kaunasból jelentik: Merkis litván miniszterelnököt Rigában letartóztatták.

Tizenkilencezer repülőgépet és 700 új hadihajót építtetnek az Északamerikai Egyesült Államok

Tizennégy milliárdra emelkedtek az amerikai nemzetvédelmi költségek

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a kongresszustól újabb ötmilliárd dollár hitelt kér 19 ezer repülőgép építésére s az amerikai hadikikötők megerősítésére. Így az Egyesült Államok nemzetvédelmi költségei a flottaerősítésre már megszavazott összeggel együtt tizennégy milliárd dollárra emelkedett, ami példátlanul áll az USA történetében. Roosevelt ígéretet tett a kongresszusnak, hogy az Egyesült Államok haderejét nem fogják támadásra fölhasználni, hanem csupán a nyugati féltek biztonságának megerősítésére. Kijelentette, hogy

Amerika nem küld többé csapatokat a tengerentúlra.

Washingtonból jelentik: Az amerikai képviselőház és szenátus megszavazta a haditengerészeti törvényjavaslatot, amelyet most már csak Rooseveltnek kell aláírnia. A törvény felhatalmazást ad arra, hogy 1847-ig négy milliárd dollárt használjanak fel a haditengerészet céljaira. A négy milliárd dollárból Amerika 33 csatahajót, 20 repülőgépanyahajót, 88 cirkáló, 378 romboló hajót és 180 buvárhajót épít. Ez összesen 701 egységnek felel meg az eddigi 369-el szemben.

Teleki Pál magyarországi miniszterelnök a Magyar Élet Pártja vacsoráján beszámolót mondott németországi útjáról

„Három ország” együttműködése. — Magyarországon a bevonultak jelentékeny részét hazaengedik aratási szabadságra

Budapestről jelentik: Teleki Pál miniszterelnök csütörtök este a Magyar Élet Pártjának vacsoráján beszámolt müncheni útjáról s a többi között ezeket mondotta:

— Hitler és Mussolini bizalommal nézi a magyar nemzetet. Ennek oka az, hogy a magyar politika egyenes és önértékes. Hangsúlyozom, hogy ez a politika egyenes és önértékes magyar politika és ők azt kívánják tőlünk, hogy a mi politikánk magyar legyen. Sokat nyilván nem mondhatok arról, amiről Münchenben tárgyaltunk, de minden benne van abban a közleményben, amelyet együtt adtunk ki. Benne van az, ami a legfontosabb, az a két szó, ami a lényeg, hogy a megbeszélés „három ország” között folyt. Lehet egy ország lakosságának száma tekintetében kisebb, a másik nagyobb, becsületük azonban ugyanaz és ebben egyek vagyunk. S mert egyek vagyunk s céljaink párhuzamosak és közösek, annál kevesebbet mondhatok. Nem szabad, hogy a magyar legyen a három között az a nem jól funkcionáló biztosító szelep, mellyel a másik kettőnek a gondolatai is feleltlenül napvilágot látnak. Ezzel nemcsak önmagunknak, hanem azoknak is tartozunk, akikkel a legbizalmasabb barátság köt össze. Az a légkör, amelyet találtunk, aláhuzza azt, amit a hivatalos közlemény említett. Nemcsak a közleményben van három ország, de a három országnak együvé tartozását dokumentálva láttuk a nagy közönség előtt és bizalmas körben is. A legnagyobb

bizalmat tapasztaltuk. Magát a német birodalom vezérét az utolsó években soha olyan frissen és jó szímben nem láttam, mint most. Minden oldalról csak a legnagyobb és őszinte, meleg barátságot tapasztaltam. Nekünk méltóknak kell lennünk ehhez a barátsághoz, abban, amit a német és olasz nemzet különösen gyakorol: a fegyelemben.

Elmondotta ezután Teleki miniszterelnök, hogy a bevonultak egy jelentékeny százaléka még csütörtök és péntek reggel elmegy aratni, az egyébként hozott és szükségesnek tartott rendszabályok tökéletes fenntartása mellett.

— Örülök, — folytatta, — hogy alkalmam nyílt bejelenteni, hogy az aratás, a betakarítás és cséplés idejében megtörténhet és az ország termése rendesen és jól be lesz takarítva. Mi tudjuk, mit akarunk és mit teszünk.

A miniszterelnök végül poharát Hitlerre és Mussolinire emelte és a vacsora résztvevői felállva helyükről, hosszasan, melegen üdvözölték Hitlert és Mussolinit.

Hittanárok és a művelt katolikus közönség figyelmébe!

P. Tomka Agoston S. J.: Modern hitvédelmi kérdések címmel a legnehezebb kérdésekre ad feleleteket. Nemcsak ezaráz tudományt nyújt az ész számára, de világnézetünk alapját úgy adja elő, hogy az olvasó szívét felgyulasztja az Isten szeretetére.

Ara 112 lei és portó.

HARC a MOSSULI KŐOLAJÉRT

Különösen Olaszország érdeklődik a kőolaj iránt

Jelentették a lapok, hogy az angolok elfoglalták a Mossul-földközi-tengeri kőolajvezetékét. Ezt a vezetékét Irak és Palesztina területén eddig is angolok tartották kezükben, csak a Tripolisz felé vezető francia elágazás volt francia őrízet alatt. Ugy látszik azonban, hogy most az angolok átvették a vezeték francia részre eső ágának őrzését is. Ez a tény annak jele, hogy a harc, amely ezekért a kőolajforrásokért folyik, új fázisába lépett. A „status quo“-t semmiesetre sem lehet többé fenntartani.

Meggyöngyült az angolok helyzete a mossul-tripolis-haiffai területen.

Franciaország legyőzete és a syriai francia hadsereg lefegyverzése óta az angolok helyzete nagyon meggyöngyült a Mossul-Tripolis-Haiffai területen. A volt szövetségesek hatalmas közelkeleti hadserege nem létezik többé. A közelkeleti angol hadsereg nagyrészt a lybiai határon és Szudánban az olaszok ellen használják fel, így tehát csak jelentéktelen angol erők állhatnak rendelkezésre a kőolaj őrzésére. Ma már kezd lehetőséggé válni az, amit eddig mindenki teljességgel kizárt dolognak tartott, hogy az arabok és syriaiak fellázadnak, maguk veszik kezükbe országuk védelmét és kiűzik onnan az angolokat. A nagyhatalmak közül különösen Olaszország érdeklődik a mossuli kőolaj iránt, ami jövő fejlődése szempontjából nélkülözhetetlennek látszik.

Rendkívül könnyű a berendezés elpusztítása.

Mindkét petróleumvezeték, amelyek a föld felszínén körülbelül 800 kilométer hosszúságban, legnagyobb részben pusztaságokon át húzódnak, nagyon veszélyeztethetők a levegőből, különösen a közbeeső szivattyú-állomásoknál, amelyekről a kőolaj-kiaknázás egész rendszerének működése függ. Egy 500 kilogram súlyú robbanó bomba és néhány gyújtóbomba elég az egész berendezkedés elpusztításához. S a légitámadások egyáltalában nem okoznak itt nagy nehézségeket, mert a kőolajtermelés e felszerelési tárgyai tiszta és egyedülálló célpont-

okat nyújtanak az elhagyott sivatagban, ahol se figyelmeztető szolgálat, se léghárító ágyútevékenység, se pedig vadászgépek védelme nem létezik.

Anglia ezt a két kőolajvezetékét óriási költséggel készítette el, valóságos technikai csodát művelt vele és szilárdan megalapozta ezáltal közelkeleti helyzetét. Ma azonban ütött az óra, mikor inogni kezd és valószínűleg szétmorzsolódik ez a szilárd alap. Esetleg néhány zuhanó repülőgép elég ehhez.

Francia repülők támadása Gibraltár ellen

Mindenki biztosra vette, hogy ez a sásfészek, amelyet az angolok a Földközi-tenger bejáratánál, Spanyolország déli csücskében építettek ki, támadásban fog részesülni, mert elviselhetetlen körülmény, hogy a földközi tengeri útat, amely számos parti nép részére életbevágó fontossága, egy távoli hatalom, Nagybritannia tartsa megszállva. De senki se merte volna álmodni, hogy az első támadók a

franciák lesznek, akiket nemrég az angolok örökös szövetségeseiként emlegettek. Mégis megtörtént. Először bekövetkezett a példátlan angol támadás Orannál a francia hajóraj ellen, aztán jött a súlyosan megsérült „Strassbourg“ nevű cirkáló üldözése, majd a diplomáciai kapcsolatok megszakítása Franciaország és Anglia között. Az események e meglepő egymásutánjának koronája a francia támadás Gibraltár ellen. Teljesen közömbös, hogy a franciák ezáltal alkalommal eltaláltak-e egy vagy két angol hajót, vagy pedig nem. Maga a támadás ténye érdekes, aminek, éppúgy mint az Orannál lezárt eseményeknek, súlyos következményei lesznek. De Gaulle tábornok a napokban mondott rádióbeszédében az orani esettel kapcsolatban azt a kijelentést tette, hogy Anglia nem nyerheti meg a háborút, ha elveszti Franciaország szívét. Most a gibraltári támadás világosan megmutatja, hogy ez a szív már a veszteséglistán szerepel. Es ha igazat lehet adni a legutóbbi, japán forrásból eredő híreknek, — Franciaország lépéseket akar tenni, hogy megüzenje a háborút Angliának. Es akkor elvitte az ördög a francia szívnek az angolok számára megmaradt utolsó darabkáját is. Ime, kezdenek kialakulni az új Európa körvonalai, amely Európának alapjait csak a legyőzött angol világbirodalom romjaira lehet felépíteni.

Franciaországi menekültek tömege a spanyol-francia határon.

Családi rádiózás

Irta: Kinizsi Andor

Kabátné okos asszony volt.

Eppen ezért ebéd közben nem is hozta elő a dolgot, hanem céltudatos asszonyi elmével hallgatótt róla. Mint aktív feleség, nagyon jól tudta ugyanis, hogy minden férj alvó oroszlán, akit nem lehet akármikor piszkálni, mert felébred és harap. Különösen ha pénzügyről van szó.

Az oroszlán ebéd közben nyugodjék békében. Meg kell várni, amíg jóllakik rostélyossal és tőröréssel, azután már szabad ingerkedni vele. Evés után nincs kedve harapni, legfeljebb morog. Ez pedig nem veszélyes.

Kabátné tehát kibőjtölte azt a történelmi pillanatot, amikor Elemér rágyújtott szivarjára és kezébe vette az újságot, hogy értesüljön a nagyvilág kisebb eseményeiről. A nagyobb szenzációkat kedves neje már közölte vele evés közben, ennélfogva Elemér hallott a ház, annak környéke a szeretett és kevésbé szeretett rokonok mindenféle helyes, okatlan, üdvös és felháborító cselekedetéről. Most a francia kamarával és az alsóház ügyeivel szeretett volna foglalkozni.

Nem nagy sikerrel. Mert még kettőt sem zizent kezében az újság, Kabátné behízsgó hangon tüstént csicseregni kezdett:

— Elmike, izlett az ebéd?

— Mgen — dünyögte Elmike, úgy is mint férj.

— És jóllaktál, lelke?

— Ühüm — hangzott az újabb válasz és Kabát fordított egyet az újságlapokon, hogy ezzel is jelezze: társadalmi csevegés helyeit ő most olvasgatni szeretne. Saimos, finom jelzését az asszony igénybe sem vette, hanem tovább kellemeskedett.

— Mond csak, aranyom, olvastad ezt a rádióizét? Remek, ugye?

Elemér nem olvasott még semmit, hiszen a hivatalban nem ért rá, itthon pedig kedves neje akadályozta meg délutáni hirtűvárkodását. Az „aranyom“ megszólításra azonban felütötte a fejét. Bár a rádióizéről mit sem tudott, érezte, hogy valami lappang a háttérben. Az asszony nem hiába „aranyoskodik“, célja lehet vele. A kérdésre tehát diplomatikusan pedig csak ennyit mormogott a fogai közt:

— A rádió? Szí... szó...

Azzal ismét újságjába mélyedt.

Nem így Kabát Elemérné önagysága! Ő lelkesen folytatta:

— Hogy ezek az amerikaiak mi mindent ki nem találnak?! Szédületes ötleteik vannak, annyira biztos. Az ember napról napra csodára ébred. És ott komolyan is vesznek mindenféle újdonságot.

— Hja, ez az Ujvilág — csücsögött közbe Elemér.

— Igen, aranyom. Szédítő arányok, káprázatos gyorsaság, elszánt akarat és tömérdek találmány. Itt van ez is. Látod, nekem még véletlenül sem jutott eszembe a mennydörgés.

— Ne mondd — kongott a férj hangja bizonytalanul.

— De bizony! — kardoskodott Kabátné. — Pedig tagadhatatlan, hogy ebben van a legtöbb érdekesség. Elvégre a pitypalatty kedves lett volna, a békabrekegés, vagy a kígyósziszegés is hatásos, a kenetlen ajtó nyikorgását azonban erőltették találtam. A mennydörgés, az igen! El is nyerte a pálmát. Ebben fenségesség, muzikalitás, valami ünnepélyesség és szokatlan van. Egyszóval nem szürke, hétköznapi dolog. Ugye, apa?

— Ahán — hangzott ismét az óvatos válasz.

Kabátné szeme mosolyogni kezdett. Örömmel észlelte, hogy sikerült férjét a beszélgetés örvé-

nyébe sodorni s így hallatlan önbizalommal feltette a kelepccének szánt kérdést:

— Szerinted melyik leti volna a legjobb ötlet?

Elemér nyelt egyet.

— Az, szívem, hogy az ember nyugodtan olvashasson ebéd után. Soha sincs egy percnyi pihenésem, állandóan kérdésekkel gyötörsz. Légy kedves és legalább félóra hagyj békén!

Azzal hóna alá csapta az újságot és ki akart iszkolni.

— Várj! — csapott le a felesége hirtelen. — Te most csak viccelsz velem, vagy egyáltalán nem is tudod, hogy miről van szó? Felelj!

— Dehogynem! izé... hogy monddjam? Igen. Ugy körülbelül értem szíves közléseidet, de nem egészen...

— Mi az, hogy körülbelül?! Ne dadogj, hanem magyarázd meg értelmesen, kérlek.

— Szívem, olvasni szeretnék, könyörgöm...

— Utána olvashatsz! Most válaszolj a kérdésekre.

Elemér megadta magát szomorú sorsának.

— Hát édesem, tudomást szereztem kedves előadásodból, hogy a mennydörgés fenségesebb a sziszegésnél, jobb az ajtónyikorgásnál és hatásosabb mint a pitypalatty, csupán azt nem tudom, hogy hol a csudában jöttek rá erre a korszakalkotó számárságra?!

Erre a hősies, de fennhőző válasza az asszony bánatosan ingatta meg bodorított frizurája fejét.

— Látod, ez vagy te! Fogalmad sincs a dolog horderejéről és mégis butaságnak minősíted. Tipikus férfi! Semmi sem érdekel. Legalább az újságot elolvashatnád néha, hogy kissé művelődj.

— Sajna, sohasem hagysz, édesem — ugrott fel Elemér. — De már megyek is. Remélem, nincsen kifogásod az ellen, hogy művelődjek?

Persze, megint visszakényszerítette az asszo-

Szöke Imre falurportja

GELENCE KÖZSÉG

Szöke Imre a Magyar Népegészségügyi Szemle hasábjain rendkívül érdekes és tanulságos riportorozatban ismertette a háromszékmegeyi Gelence községet. A székelly községet ismertető értékes cikksorozatból közöljük az alábbi részletet.

Ismerkedjünk meg a gelenceiekkel. Milyen a gelencei székely? Olyan mint a többi székely, kiknek napról, napra meg kell vívnia kemény harcát a sovány kenyérért. Munkában edződött meg. Dolgozik és robotol a hajnal első óráitól a késő esti órákig, hogy családjának megszerezze a kenyeret. Más semmit csak a ruházatot és a kenyeret. Dolgozik és nem nyugszik. Jókedvűen énekelve végzi nehéz munkáját, akár az erdőn, akár a mezőn. Hat napon át dolgozik, de a vasárnapot, Isten rendelése szerint megszenteli. A gelencei templom vasárnapokon nem üres. A gelencei székely megőrizte őseinek vallásosságát. A vallásosság mellett másik kiirthatatlan érzése a nemzeti érzés. Tudja, hogy ő székely, hogy az is marad. Az asszony éppen olyan munkás, mint a férfi. Munkájával igyekszik „urának” — így hívják a férjét — gondjait enyhíteni. A gelencei asszony pénzkereseti lehetősége a málnaszás, eprészés, áfonya szedés, stb. Az asszony férjét urának szólítja és talán urala is bizonyos mértékig, mert a gelencei székely családokban megtalálhatjuk a régi patriárkális család bizonyos vonásait.

1932-33-ban a születés és halálozás párhuzamosan csökken. 1934-ben azonban a születések emelkednek, a halálozások csökkennek. 1935-36-37-ben azonban a születések száma nagyon apad, míg a halálozás 1935-ig megtartja a szintjét, mely 1938-ban csökken, de 1937-ben a halálozás száma magasabb lesz a születések számánál. 1938-ban a születések száma 70-ről 99-re nő, a halálozás pedig 74-ről 54-re apad.

A gyermekek nemcsak játékkal öltik ide-

jüket, hanem míg szüleik a mezőn vagy erdőn dolgoznak, ők a marhákat legeltetik és ezzel igyekeznek szinte meghálálni szüleiknek azt a sok-sok gondot és fáradságot, amelyet azok rájuk fordítanak.

Minden gelencei lakosnak egyik legjellemzőbb tulajdonsága a jószívűség és a vendégszeretet, de a jó tulajdonság mellett rossz is akad. Így elsősorban meg kell említeni a szeszt. Különösen míg a gazdasági helyzet jó volt, s a kereset könnyű volt: a férfiak keresték a részét a kocsmába hordták. Ez a gelencei, de általában a székelyek legnagyobb bűne, mert az alkohol elveszi józan eszt és jönnek a verekedések és bizony nem egyszer bicskázások, gyilkosságok. A székely nép józan állapotban nem is csinál meggondolatlanságot.

A másik rossz: az asszony népet, különösen az idősebbeket illeti. Ez az úgynevezett „pletyka”, a falu szája. A vénasszonyok megvitatják a falu apró-cseprő dolgait és meg nem engedik maguknak, hogy az apró-cseprő dolgokból „nagy” eseményeket költsenek. Ennek a tulajdonságnak hibának van egy jó oldala. A faluszája felfedi a titkos dolgokat és így vigyáz a falu erkölcsére.

A falu közigazgatása

Gelence közigazgatásának feje a jegyző-notar s a bíró-primar. A falu szép községházát 1897-ben építették, amint ezt a márványtáblán levő felirat is mutatja.

A falu rendjére a csendőrség vigyáz.

Posta és telefon szolgálata van, s telefon köti össze a szomszédos falvakkal is.

Egyházi közigazgatásának feje jelenleg Fekete János főesperes, szentszéki tanácsos. Segédlelkész Raduly István. Gelence egyházközség filiája Haraly és Hilib szomszédos községek.

Társadalmi és gazdasági élet

Gelence lakosai nagyrészen földművelők, mellékfoglalkozásként csaknem mindenki fa fuvarozással is foglalkozik.

Amíg a zernyei fakitermelő üzem működött, a fakitermelés jelentős jövedelmi forrást jelentett Gelence lakosságának. Sajnos, az üzem leépítésével e kereseti forrás megszűnt.

Gazdaságilag Gelence lakossága meglehetősen szegényen áll. Lakosainak nagyrésze szegénységet kapott osztályrészül. És a szegénység mellé az el nem ismerést. A faluban kimondottan nagy birtokosok nincsenek. A legnagyobb birtokosnak 100-150 holdja van.

Kereskedelmi és ipari élete elég élénk. A faluban összesen 14 kereskedő működik.

A községben található kocsmák száma 8.

A kereskedések nagyrészen kielégítik a lakosság igényeit és szükségletét. A kereskedések közül egy „Hangya” szövetkezet. A 14 kereskedés közül 13 van magyar kézen. Egynek a tulajdonosa szlovák.

Ipara közül egyforma fejlettséggel dicsekedhetik minden egyes. A fakitermelés, vízfűrész-malmokon való deszka előállítás a különösen elterjedt. Számos malma van, melyek nemcsak a szomszédos községeknek, hanem még nem egy esetben Kézdivásárhelyre is örölnek. A falu erdő alatt fekszik, így a zsendely készítés jó kereseti forrást biztosít. Fekvésének köszönheti kófaragó iparát is.

Gelencén működő egyesületek és társulatok közül elsősorban ki kell említeni a két szövetkezetet. A lakosság megértette a szövetkezetek számátalan előnyét és két szövetkezetet létesített, melyek közül az egyikről — a fogyasztásról már volt szó, a másik hitelszövetkezet.

A többi egyesületek a katolikus egyház vezetése alatt és ennek kebelében működnek. Emellett méltó, hogy az egyesületek nagyban szolgálják az ifjúság kulturális előmenetelét, így a katolikus leányegylet és a legényegylet s a Katolikus dalárda. Az egyesületek csak abban az időben működnek, mikor a munka engedi, tehát ősszel és télen. Nyáron a mezei munka nem enged időt a szórakozásra, s a székely ember sohasem felejt el, hogy minden szórakozásnál előbb való a munka, mert a munka: kenyér.

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O.F.M. missziós beszédei
I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

lom építését még a múlt század végén megkezdte Csiby Lajos, Gelence akkori plébánosa. Befejezése azonban csak ennek a századnak elején történt Solyom Géza főesperes működésének idején. Az ő idejében is szentelték fel gróf Mailáth G. Károly püspök. Ebben a templomban vannak ma az ünnepi istentiszteletek, kivéve minden IV. vasárnapot, mikor a szentmise a régi templomban van. Gyönyörű nagy orgona csengő hangja kíséri az ájtatos hiveknek énekét. Az új templomnak három harangja van.

A görögkeleti vallású lakosság részére a község Varánca nevezetű részében — ez a része Gelencének a falu legkésőbb kialakult része — van a templom. Most kezdtek már az új templom építését.

Kultúra és egészségügy

Gelence községnek ma 625 iskolaköteles gyermeke van. A község hitvallásos iskolája, mely 1932-ig működött, a világháború előtt öt tanerős volt, majd leszállították négyre.

1937-ben megnyitották az új katolikus elemi iskolát. A régi kántori lakot alakították át tanteremnek, mely megfelel minden követelménynek. Az új tanterem hossza 10,25 m., szélessége 8,70 m., magassága 3,36 m. Az iskola egy tanerős, egy osztállyal kezdte meg működését és fokozatosan épül IV. osztályig. A jelen tanévben már 3 osztállyal működik. Nyilvánossági joga még nincsen. Az iskola működési engedélye 50 gyermeknek engedi meg látogatni az előadásokat. Ez az ötven hely a múlt iskolai évben be is lett, még pedig I. oszt. 18. II. oszt. 32 tanulóval. A többi gyermek állami iskolát látogat.

Az elemi iskolán kívül Gelencének még van három állami óvodája.

Gelence lakosságának kulturális célját szolgálják a már említett egyesületek is. Ezek alkalmat adnak különösen az ifjúságnak, kik közül kevésnek jut osztályrészül, hogy esetleg tehetségét tanulmányokra fordítsa, ismereteket szerezni.

Egy község lakóinak egészségi helyzete nagyban függ a község fekvésétől. Lehetőleg elképzelni egészségesen kifogástalanabb fekvésű falut, mint amilyen Gelence! A községet körülvevő csere és fenyőerdő élenyűdős levegőt minden lehetőséget megad arra, hogy ebben a faluban a betegség ritka lehessen. A kifogástalan fekvés ellenére is Gelence lakosságának egészségügyi helyzete nem éppen megfelelő. Ennek oka az alkohol! Az alkohol áldatlan hatása, következménye az a sok szerencsétlen, nyomorék gyermek. És azok a gyermekek, akik vakon születnek, süketek és hülyék, saját szülőjének — főképp az apának — köszönheti, hogy egész életére a társadalom alulmaradottja lesz. Ez a székely ember nagy hibája. Az alkohollal tönkreteszi elsősorban saját egészségét, leendő gyermekeinek jövőjére nyomja rá a nyomorúságot, a szerencsétlenséget. Ezt az átkozott szokást kell kiirtani. Erre pedig egy mód, egy út van s ez a jó példa. Hiába prédikál a falusi embernek a pap, hiába oktatja a tanító a káros következményekre, a tanítás csak kiáltó szó a pusztában.

Gelence községben a legelterjedtebb betegség a golyva. Ma már nincs annyira elterjedve, mint régen. Volt idő, mikor csaknem minden gelencei ember golyvás volt. A falusi ember gusanak nevezi. Annnyira elterjedt ez a név, hogy a gelencei embert általában gelencei gusanak nevezik. A ragadós gyermekbetegségek közül valamelyik csaknem minden évben felüti a fejét s kisebb-nagyobb számban követelve áldozatait. És nagyon sokszor az orvost csak akkor hívják, mikor már késő.

Gelencén van orvos, a falu körorvosi székely, egészségügyi helyzetében sok követelni való van, de a felvilágosító egészségvédelmi munka áldása itt sem fog elmaradni.

Kállay Miklós:

Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Ara díjve 274 Lei, kötve 366 Lei.

Báthory István életének megoldására csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jókaira emlékeztető gazdag aradásu iantáziájával hiánytalanul átéli Báthory gazdag és szővevényes életének minden meglepő, új fordulatát. Olyan történelmi film perreg le előttünk, melynek minden jelenete új értékkel és felismeréssel gazdagítja a mai nemzetek életét.

Dante kiadás.

Ezen emlék követ
a Jézus Krisztus
kiszívódása
emlékére állította:
Cseh Sámuel
és neje
Kovács Julianna.
1918.

Vagy akár egy másik, mely közvetlen a község végén van:

Ezen kereszt
Állítatott
A Krisztus
Kiszívódása
öt szentséges
Sebeinek
emlékeztére
Ifj. Szigeti György
és Nője
Szigeti Rozália
1900.

Sok ilyen keresztet láthatunk, melyek mind-mind bizonyítékok a lakosság vallásossága mellett.

A két katolikus templom közül a ma használatban levő, hatalmas városias jellegű új temp-

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ORADEA, II. KAROLY KIRÁLY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 le.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Még mérsékelt és északi-északkeleti szél, egyes helyeken, főként a nyugati megyékben zivatar. A hőmérséklet tovább emelkedik.

Dr. Tataru Coriolan királyi helytartó ellenőrző körutja Máramaros megyében, Máramaros-sziget. Saját tud. Dr. Tataru Coriolan Szamos tartomány királyi helytartója tegnap reggel Máramaros-szigetre érkezett. A királyi helytartó máramarosmegyei körutja során felülvizsgálja a közigazgatási ügykezelést.

A katonai zónákban lakó állami tisztviselőknek nem kell lakhatási engedélyt kérniük. Temesvár. Saját tud. Az új katonai körzetek felállításával kapcsolatos rendelkezések során, mint most értesülünk, leszögezték, hogy az ezen körzetekben lakó állami tisztviselőknek és hozzátartozóiknak nem kell lakhatási engedélyért és igazolványuk katonai láttamozásáért folyamodniuk. Megállapították azt is, hogy aki ugyan 1938 december 16-án után költözött mai lakásába, de ezen időpont előtt is olyan helyett lakott, amely ma a katonai zónába tartozik, azt olyanként tekintik, mint aki a kérdéses időpont előtt lakott már abban a zónában. Az illetőkre nézve ezért nem alkalmazzák a különböző okiratok beérjesztésének kötelezettségét. Ezek az érdekeltek tehát csak kérvényt terjesztenek be s ehhez személyazonosságát igazolványukat, valamint a népelejárás hivatali bizonyítványát csatolják.

AZ ADÓBEHAJTÓ KÖZEGEKET A TÖRVÉNYES RENDELKEZÉSEK BETARTÁSÁRA UTASÍTOTTÁK. Kolozsvárról jelentik: Sokan vannak, akik egyszerű formáságnak tekintik az adófizetésre vonatkozó hivatalos felszólításokat. Azt hiszik, hogy a felszólításnak egyszerű figyelmeztetés jellege van. A valóságban azonban — törvény értelmében — a felszólítás a behajtási eljárást lényegesen befolyásolja. Törvény szerint ugyanis az időhivatal köteles fizetési felszólítást kibocsátani. A törvény előírja, hogy a végrehajtási eljárást csupán a felszólítás kikézésiése után kezdődhet és azt a tényt a végrehajtási jegyzőkönyvben is fel kell tüntetni. Nyilvánvaló tehát, hogy felszólítás kibocsátása nélkül a végrehajtási eljárást megállapított nyert, hogy pénzügyi közegek egyes esetekben nem tartják be a behajtásra előírt törvényes rendelkezéseket, ezért a behajtási közegeket a törvényes rendelkezések pontos betartására utasították.

10 százalékos béremelést kapnak a nagyvárad-i magánalkalmazottak a drágasági index alapján. Nagyvárad. Saját tud. A Magánalkalmazottak Céhe közbenjárásával az 1940. év elején megkötött kollektív szerződésnek értelmében a munkaadók a drágasági index alapján kötelesek alkalmazottaiknak 10 százalékos fizetésemelést adni július 1-től kezdve. A munkaügyi felügyelet ilyen értelemben már értesítette az érdekelteket munkaadókat. A Munkakamara hivatalosan kérte a Kereskedelmi és Iparkamarától a drágasági index-számok közlését. Az Iparkamara átiratában ma a következő index-számokat közölte. (Az áremelkedésnél az 1935. januári 100 pont veendő alapul.) 1940. január 183,47, február 190,48, március 199,15, április 205,28, május 211,35, június 211,93. Eszerint tehát 1935. január 1 óta az árak 111,93 százalékkal emelkedtek. Ez év januárja óta az áremelkedés — a kiemelt indexszámok szerint — csak 28 százalékos. Májustól júniusig pedig a nagyvárad-i Iparkamara szerint összesen csupán 0,58 százalékkal emelkedtek az árak.

Nagyobb pénzüsségeket loptak el a targoncisták Discom-lerakattól. Targoncistából jelentik: Az elmúlt éjszaka betörők jártak a targoncisták Discom-lerakattal helyiségében, felfeszítették a pénzeszközöket s magukkal vitték az abban elhelyezett nagyobb összeget. Az összeg nagyságát eddig még nem állapították meg pontosan. Ezenkívül elloptak az egyik íróasztalban lévő kasszából huszonnégyezer lejt. A rendőrség megindította a nyomozást.

Ötven beszarábiai és bukovinai ügyvédet vettek fel eddig az ilfovi kamarába. Bucurestiből jelentik: Az ilfovi ügyvédi kamarához eddig száz Beszarábiából és Északbukovinából elmenekült ügyvéd kéreése érkezett be. A kamara illetékes bizottsága ötven kérelmet már kedvezően el is intézett s a továbbiakat is sürgősen letárgyalja.

Közlemény. Caimen-Syva polgármesteri hivatala az ország összlakossága tudomására hozza, hogy a Fekete-tenger partján levő gyógy- és klimatikus fürdőn a szezon megkezdődött. Az általános rend teljesen helyreállt. Az ország bármely részéből, minden megszorítás nélkül lehet odautazni. Az összes helyiségek, hotelek, villák, vendéglők, fürdők nyitva vannak. Az árak mérsékeltek és hatósági ellenőrzés alatt állnak.

Megváltoztatták a hustalan napokat Dicső-szentmártonban. A tartományi helytartóság engedélyével Dicső-szentmártonban megváltoztatták a hustalan napokat. Szerda, csütörtök és péntek helyett most csütörtök, péntek és szombat lesznek a hustalan napok.

TENGERALATTJÁRÓ ÖSSZEÜTKÖZÖTT EGY — BÁLNÁVAL. Roesing korvettkapitány, egy tengeralattjáró parancsnoka szenzációs nyilatkozatot adott a DNB-nek arról, hogy miként ütközött össze tengeralattjárója egy bálnával. — Hatalmas cetihal úszott előttünk. Amikor közeledtünk hozzá, az állat nyugtalanná vált. Hirtelen megfordult és rávetette magát tengeralattjárónk farkára. Azt hittem magával rántja hajónkat, de hirtelen hatalmas dörrenné hallatszott. A bálnát megöltük. Ez volt az első ötezer tonna, amit elsüllyesztettünk.

Közbenjárás az aradi munkálatok zavartalan-ságának biztosítása érdekében. Nagyvárad. Saját tud. Több oldalról érkezett bejelentés és felkérés következtében dr. Soós István orsz. képviselő pénteken felkereste Todorut vármegyei prefektust és arra kérte, tegyen megfelelő intézkedéseket az aradi munkálatok zavartalan-ságának biztosítása érdekében. A prefektus megértéssel fogadta a közbenjárását és kijelentette, hogy a szükséges intézkedések kiadása érdekében már előzőleg érintkezésbe lépett a katonai hatóságokkal. Így remélhető, hogy az aradi munkálatok ebben az évben is teljesen zavartalanul fognak lebonyolódni.

FELHÍVÁS A JÓZSEFFALVI GYŰJTÉS ÜGYÉBEN. Felhívjuk az összes tagozati elnököket és lelkészeket, akik hivatalos gyűjtőveket kaptak a józseffalvi tüzkárosultak javára való gyűjtés céljából, hogy a gyűjtőveket és a beszedett összeget három napon belül a Népközösség irodájába (Oradea, Str. Duca 9 szám), okvetlenül beküldeni szíveskedjenek. Bihar megyei Magyar Népközösség Elnöksége.

Segíteni akart embertársain — életével fizetett érte. Közdivasárhelyről jelentik: Megdöbbentő módon lelte halálát a háromszekmegyei Kézdiszárpatak község határában egy fiatal szekely legény. A hepehupás erdei uton egy szénásszeker feldőlött s a közelben tartózkodó 20 éves Marti Bertalan a bajbajutott emberek segítségére sietett. Munkaközben a szekér alá került s mire a szénát eltakarították, a legény már halott volt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy nyakcsonttörést szenvedett.

Agyongázolta a mozdony a vonat elé rohant lovakat. Csíkszentmihályról jelentik: Orban Lajos csíkszentmihályi gazda lovai felügyelet nélkül a lövészi vasúti állomáson közelében legeltek. Amikor a 8090. számú személyvonat arrafelé közeledett, a lovak megijedtek, nekizárgultak a pályatestnek és a jelzőlámpákat is összetörték. Ezután a mozdony elé rohantak, amely mind a két lovat halálra gázolta. A gazdálkodóknak nemcsak a lovai pusztultak el, hanem a CFR-nek is meg kell térítenie a lovak által eltört lámpák árát.

Az élet öreg elesettje,

egy görnyedt hátú, barázdás arcú, beteg aszszony támlógott be ma hozzánk. Tánclgott a szó szoros értelmében, mert amellet, hogy 75 év nyomja már vállait, súlyosan beteg, szív-bajos és — napok óta nincs betésv falatja. Férje, Pataki György, aki kőműves volt, egy évvel ezelőtt halt meg s a szegény, magára maradt öregasszony azóta abból élt, hogy mindenét sorra eladogatta, amit szorgalmas, dolgozó férje egy élet nehéz munkájával szerzett. Most már semmije sincs és súlyos beteg. Éhez, még a lakásából is kitétek, mert nem tud fizetni. Gyermekai kicsiny korukban megdőltek s most senkije sincs, aki segít kezét nyújtana felé. Bennünk, a mi áldozatkész olgyasóinkban van minden bizodalma. Szorongó szívvel kéri, aggódo reménységgel várja, hogy akármilyen csekélységgel, segítsenek rajta.

Adományokat kiadóhivatalunk is készségegel továbbít.

A közhivatalok új hivatalos órái:

Bucurestiből jelenti a rádió: A miniszterelnökség hivatalos közleményt adott ki, amelynek értelmében július 12-től kezdve ismét megváltozik a közhivatalok hivatalos munkarendje. A rendelet értelmében hétfőn 9.30 órától déli 1.30 óráig, szombán, csütörtökön és szombaton 7.30 órától déli 1.30 óráig, kedden és pénteken 7.30 órától 1.30 óráig vannak a hivatalos órák.

A délutáni hivatalos órák egész héten délután 4 órától este 19.30 óráig lesznek.

A különleges szolgálatok munkakezdését a munka természete határozza meg.

Megszilárdultak az árak a bucaresti piacon. Bucurestiből jelentik: A bucaresti Kereskedelmi és Iparkamara a következőket közli a július 6-án zárult hét folyamán a kiskereskedelembe elért forgalomról: A gyarmatáru piacon nagy kereslet volt. A vevők szükségletüket meghaladó mennyiségben vásárolták. A faolaj kivételével gyarmatáru megfelelő mennyiségben kapható. Az árak megszilárdultak: Szesz italokban a fogyasztás csökkent. A borárak emelkedése várható. Egyelőre az árak tartottak. Angol gyapot hiányában a gyárak csekély készleteikkel dolgoznak. A szövetezetek ezidőszent el tudják látni a falukat gyapottal. A bőr és ruházati cikkekben igen gyenge volt a forgalom. Az árak tartottak.

Megszállott területre szökött a sikkasztó adótárnok. Pascaniból jelentik: Hohobánszky Ioan adótárnok negyedmillió lejt sikkasztott és eltűnt a városból. Mint a nyomozó hatóságok megállapították, a sikkasztó Bucovina megszállott területére szökött. Megtették az intézkedéseket a sikkasztó adótárnok diplomáciai uton való kikérésére.

Halálosvégű szerencsétlenség egy havasmezői fűrésztelepen. Máramaroszigt. Saját tud. A havasmezői egyik fűrészgárban Derecskey László 28 éves munkást halálosvégű szerencsétlenség ért. A fiatal munkásnak egy deszka feltépte a hasfalát és megsértette a beleket is. A szigeti kórházba szállították, ahol azonnal műtétet hajtottak rajta végre, de az életnek már nem lehetett megmenteni, belehalt sőrülésibe.

Rövid máramarosi hírek. Máramaroszigt. Saját tud. Öv. G é r e s s y Imréné nyugdíjas aszszony Abatorul-utcai lakásának szekrényéből ismeretlen tettesek 44 ezer lejt elloptak. — Alsóvíson a csendőrség letartóztatta Tofei Teodor ál-orvost. — Csütörtökön délelőtt közegészségügyi értekezlet volt, amin fontos közegészségügyi kérdéseket vitattak meg.

Növekedett a cigarettafogyasztás. Bucurestiből jelentik: A háboru okozta idegesség növelte a cigarettafogyasztást. Érdekes elolvasni a román Monopol-pénztár statisztikai kimutatását. 1940. első évnegyedében a Monopol-pénztár (CAM) bevételei 1,729,5 millió lejt tett ki az előző 1939. év ugyanezen időszakának 1,687,9 millió leinnyi bevételeivel és az 1,630,3 milliónyi előirányzattal szemben. A bevételekből a dohánytermékek és egyéb monopolcikkek eladásából befolyt 1,503 millió lei. Egyedül a dohány, cigarettá és szivar eladásából 1,309,6 millió lei folyt be, vagyis az összes bevételek 85 százaléka. Május hónapban 1,070,498 kg. dohány fogyott el, 77,306 kg-al több, mint az előző év májusában. — Az eladott 690,327,740 cigarettából 93 százaléka olcsó cigarettá. Alig tévedünk, ha azt hisszük, hogy júniusban még több cigarettá fogyott el, mint májusban.

Belefulladt a Dunába egy vámtisztviselő és egy határőr. (Turnuseverin.) Kettős halálos szerencsétlenség történt a turnuseverini kikötőben. Gheorghe Draghici vámtisztviselő vámvizsgálattól jövet, egy motoroscsónakon közeledett a part felé. Kiszállás közben elvettette a mozdulatot s a folyóba zuhant. Nem tudott uszni s pillanatok alatt elmerült. Egy határőrkatona utána ugrott, hogy kimentse, a fuldokló azonban olyan gyorsan kapaszkodott belé, hogy magával húzta. Mindketten a vízben lelték halálukat.

Két emberi agyonütött egy ámokfutó gazdálkodó. Ploestiből jelentik: A prahovamegyei Berceni községben lakó Ion Toma Panait gazdálkodó már jóideje elmeháborodott volt. Állapota az utóbbi időben annyira súlyosbodott, hogy hozzátartozói zárt intézetben való szállítását kérték. Mielőtt ez bekövetkezett volna, az örült ember az elmúlt reggel egy fejszéval felfegyverkezve kifutott az utcára. A falusiak rémülten tértek ki a fejszéval hadonászó tébolyodott elől. Két községbeli lakos, a hetvenkét éves Anica Z. Dumitru és Marin Spirodon nem tudtak elmenekülni előle. A bolond rájuk vetette magát s az örültségtől megkettőzött erővel addig ütötte őket az éles baltával, míg mindketten meg nem haltak. Rém-tette után csak nehezen sikerült a falusiaknak leszerelniük a dühöngő örültet, akit ezután a kórházba szállítottak.

Körrendelet a Nemzet Pártjába való beiratkozás módjairól

Gyanus esetekben a szülők keresztlevelét is felülvizsgálják

Bucurestiből jelentik: Ion Gigurtu miniszterelnök, a Nemzet Pártjának vezérkari főnöke és Victor Moldoveanu a párt főtitkára körrendeletet intézett a tagozatokhoz a beiratási eljárással kapcsolatban. Eszerint: a pártirodák reggel 8 órától és délután 4 órától kezdve fogadják a beiratkozókat; ügyelni kell arra, hogy mindig kellő számú hivatalnok legyen jelen a beírások eszközölésére; a tagozati vezetők kötelesek állandóan ellenőrizni az irodákat, hogy biztosítsák a beírások zavartalan lefolyását; a már beiratkozottak névsorát állandóan ki kell függeszteni, nehogy hangzatos román nevek alatt olyan egyének iratkozhasanak be, akik a megállapított alapelvek értelmében nem lehetnek a párt tagjai; a párt hivatalnokai kötelesek a beiratkozásoknál a személyazonossági igazolványokat, a születési anyakönyvi kivonatokat, gyanus esetekben a szülők keresztlevelét is felülvizsgálni, nehogy szépenhangzó román neveket viselő zsidók beiratkozhasanak; nem írhatók be a Nemzet Pártjába azok a románok sem, akiknek zsidó házastársaik vannak.

Bucurestiből jelentik: Gruia igazságügyminiszter az Ügyvédi Kamarák Uniója ideiglenes bizottsága elnökévé, a lemondott Ion Grigore Perieteanu helyett Anibal Teodorescut nevezte ki.

A külföldi cégekkel kötött szerződéseket ellenőrzi a kormány.

Bucurestiből jelentik: A nemzetvédelmi minisztérium rendelkezése értelmében mindazoknak, akiknek külföldi képviselőik vannak, be kell nyújtaniuk a külföldi cégekkel kötött szerződéseiket. Hasonlóképpen be kell jelenteni a beállott változásokat is.

Ellenőrzés alá veszik a petróleum-vállalatok részvényeit.

Bucurestiből jelentik: Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter péntek este 21 órakor rádióbeszédet mond „Politikai szolidaritásunk” címen. A kormány törvényrendeletet boesított ki a petróleumvállalatok részvényeinek ellenőrzéséről.

Két és félmillió lei kárt okozott Kolozsváron az áradás

Bornemisa polgármester rendkívüli hitelt kért a belügyminisztériumtól az árvíz-károsultak felségélyezésére

Kolozsvárról jelentik: A keddi nagy felhőszakadás és az ezt nyomonkövető árvíz, mint az eddigi hevenyészett kárbecslésből meg lehet állapítani, két és fél millió lei kárt okozott Kolozsváron.

Természetesen hetek telnek el addig, amíg a pontos kárjegyzéket össze lehet állítani. Az eddigiek szerint Kolozsvár városa körülbelül négyszázezer lei kárt szenvedett, mert egy elsodort hídön kívül a Szentgyörgy-hegy alatti búza- és rozsföldet is teljesen elmosta a víz. Ez a terület a város birtoka volt. Az árvíz-károsult polgárokat legalább kétfélmillió lei kár ujtotta.

Mint már beszámoltunk róla: Bornemisa Sebastian dr. polgármester intézkedett, hogy a kerületi kapitányságok írják össze az árvíz-károsultakat, mert a város segélyben akarja őket

részesteni. Időközben megállapították, hogy a városnak pillanatnyilag nincsen megfelelő fedezete a segélyezésre. Ezért a város már szerdán rendkívüli hitelt kért a belügyminisztériumtól. A királyi helytartóság csütörtökön már jóvá is hagyta a kérést és kedvező véleményezéssel küldötték Bucuresztibe.

Szolgáltatós gyógyszertárak

Szombaton Nagyváradon a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

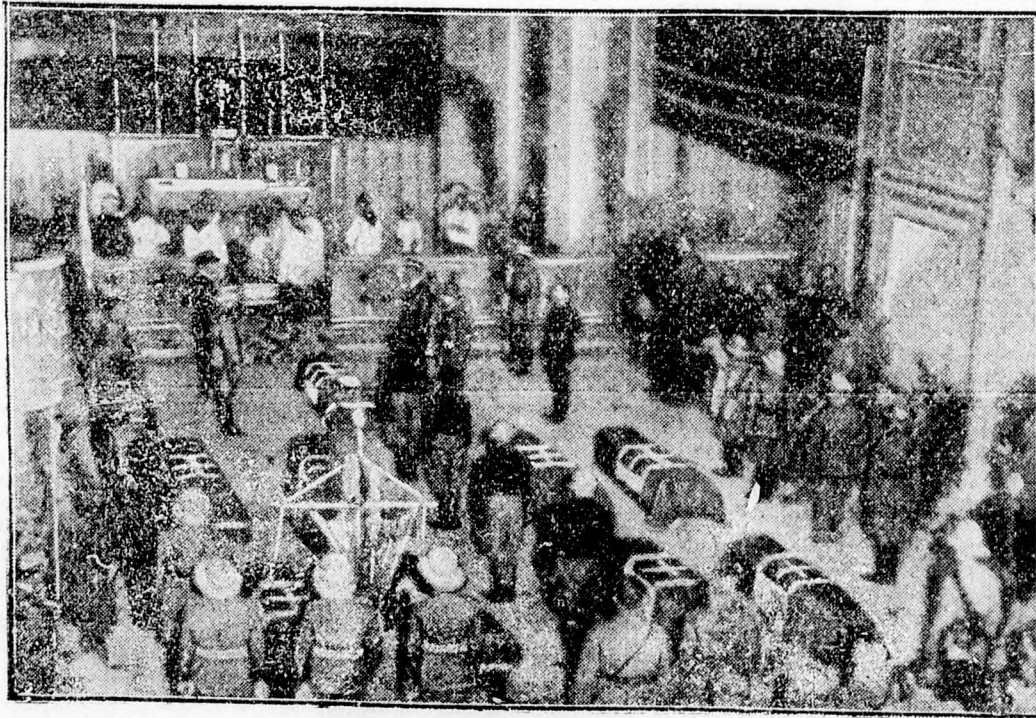
Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Medvigy). Telefon 30-20.

Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala.)

Cleopatra, Str. Avram Iancu 2. Telefon 15-15.

Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)

Szent László, Piata Bisericei No. 1. Velence, Templom-tér. (Hegedüs.)

Balbó marsall és hősi halott társainak temetése Tripoliszban.

Pályázat a nagyváradi Papneveldébe való felvételre

Azok az ifjak, akik hivatást éreznek a papi pályára és a szükséges szellemi és testi tulajdonságokkal rendelkeznek, terjesszék be folyamodványukat az Egyházmegyei Hatósághoz Nagyváradon. A sajátkezü folyamodványhoz mellékelni kell: a) keresztlevelet; b) érettségi bizonyítványt vagy ennek sikeres letételéről szóló igazolványt; c) a plébános (hitoktató-hittanár) zárt borítékban csatolt jellemző jelentését; d) a szülők házassági bizonyítványát; e) bérmelevelet. A személyes megjelenésre a jelentkezők a beküldött okmányok alapján értesítést kapnak. A felvételi vizsga anyaga: hittan, latin nyelv, szónoklás és ének.

Fokozatosan kívánják kiterjeszteni az aradi római katolikus gimnázium nyilván- nossági jogát

Aradról jelentik: Az aradi római katolikus egyházközség, mint iskolafenntartó, a temesvári római katolikus püspökség útján, ezenkívül a magyar Népközség megalakulása után, a népközségi képviselők által igyekezett visszaszerezni annak idején a gimnázium nyilvánossági jogát. A tanügyi hatóságok előírásainak megfelelően felszerelt intézet minden joggal remélhetette, hogy ez a lét-kérdést jelentő kérés mielőbb kedvező elintézt nyer.

A beadott emlékiratok alapján, dr. Pacho Ágoston megyéspüspök és az erdélyi magyarság képviselőinek többszöri közbenjárása után Dragomir Silviu dr., akkori kisebbségi miniszter is támogatta az aradi római katolikus gimnázium kedvező elintézésének ügyét, mivel belátta, hogy az aradmegyei magyarságnak jogos kívánsága az, hogy gyermekeit saját anyanyelvén oktathassa.

A többszöri közbenjárásra a nemzetnevelésügyi minisztérium is — miután a helyszíni vizsgálatok alapján kétségtelenül megállapíthatták, hogy az aradi római katolikus gimnázium éppen olyan jól felszerelt, mint az ország területén bármelyik minta-tanintézmény, — részben kedvezően intézkedett: megadták az intézet első három osztályának a nyilvánossági jogot azzal az ígérettel, hogy a jövő esztendőben minden osztályra azt fokozatosan kiterjesztik. Az erre vonatkozó intézkedés az 1939-ik év májusában érkezett az aradi római katolikus iskolafenntartó hatóságához és így az aradi római katolikus főgimnázium első három osztályának növendékei már az intézet tanárai előtt tehetők le az osztályvizsgát.

A nemzetnevelésügyi minisztériumnak ez a rendelkezése csak fél eredménynek tekinthető és épen ezért az aradi római katolikus egyházközség a közelmúltban is kérvénnyel fordult a kisebbségi és nemzetnevelésügyi minisztériumhoz, amelyben a megígért nyilvánossági jog kiterjesztését kérte.

A római katolikus iskolafenntartó intézmény kérvényének visszhangja volt: az illetékes tanügyi hatóságok Tepos vezérfelügyelőt küldték Aradra. Tepos vezérfelügyelő hatáskörébe tartozik az ország összes kisebbségi tanintézményeinek felügyelete. Látogatása alkalmával ismételtelen megtekintette az aradi római katolikus főgimnázium teljes felszerelését és a látogatás után az intézet igazgatója, illetve az iskolafenntartók előtt elismerését és megelégedését fejezte ki. Ezzel kapcsolatban közölte, hogy a megígért nyilvánossági jognak a negyedik osztályra való kiterjesztésére gyors és kedvező intézkedést kér.

Az aradi római katolikus főgimnázium nyilvánossági jogának kiterjesztésére vonatkozó kérése tehát most az illetékes tanügyi hatóságok képviselőjének kedvező véleményével és javaslatával fekszik a nemzetnevelésügyi minisztériumban. Valószínű, hogy az elmúlt esztendőben megígért nyilvánossági jog kiterjesztésére vonatkozó nemzetnevelésügyi minisztériumi rendelkezés rövidesen megérkezik Aradra s remélhető, hogy Tepos vezérfelügyelő legutóbbi látogatásának tapasztalata is bizonyosságtétel lesz arra, hogy az aradi római katolikus főgimnáziumnak nemcsak az első négy, hanem mind a nyolc osztálya az életben lévő törvények értelmében is jogosult az annyira óhajtott teljes nyilvánossági jogra.

Maradék készletünket

kizárólag

jóminőségű cipőkben

mint minden évben, ezuttal

is rendkívül olcsó árban el-

árusítjuk.

REICHARD cipőáruház

Új megyefőnökök a Bánságban és Máramarosban

Temesvár. Saját tud. A belügyminisztérium távirati rendelete értelmében Popovici Virgil ezredest, akit nemrég váltott fel a megyefőnöki állásban Tieran Emil dr. alpolgármester, ismét megyefőnökké nevezték ki. Tieran dr. ezzel szemben, miután a prefektusi állás betöltésére csak megbízatást kapott, ismét elfoglalja hivatalát a városházán. Aradi megyefőnök — a királyi helytartósághoz érkezett távirati rendelkezés szerint — Balean Joan nyugalmazott ezredes, volt brassói prefektus lett, míg Jonescu Gyula dr. eddigi megbízott prefektus ismét elfoglalja helytartósági közigazgatási vezérfelügyelői tisztét. Krassómegyébe Miulescu Vladimir csendőrezredest nevezték ki megyefőnökké.

Máramarossziget. Saját tud. A belügyminiszter Máramaros-megye prefektusává Bratan Gheorghe ezredest nevezte ki. Az új megyefőnök a napokban már át is veszi hivatalát.

Berlinből jelenti a Centropa-Press: Berlini katonai körök a következő magyarizációkat fűzik a katonai helyzethez:

Kolozsváron már megkezdte munkáját a légvédelmi óvóhelyeket ellenőrző különítmény

Kolozsvárról jelentik: Kolozsvár város légvédelmi ügyosztálya közleményt adott ki, amelyben értesíti a közönséget, hogy a pincék légvédelmi berendezését és a családi óvóhelyek ásását ellenőrző különítmény megkezdte tevékenységét.

Ebből az alkalomból felhívják ismételtlen a háztulajdonosok figyelmét, hogy haladéktalanul intézkedjenek a pincék megfelelő kiürítése és légi veszély esetén használhatóvá tételére. Az úgynevezett családi óvóhelyek ásását haladéktalanul kezdjék meg, hogy ne tegyék ki magukat az ez év május 29-én kiadott 901. számú városi szabályrendeletben előírt büntetéseknél.

Annak érdekében, hogy az ellenőrző különítmény zavartalanul dolgozhassék, felkérjük a háztulajdonosokat, hogy vagy személyesen legyenek otthon, vagy bizzanak meg valakit (gondnok, felügyelő, portás), hogy ezek a szükséges felvilágosításokat megadhatassák.

A gyújtóbombák ártalmatlanná tétele céljából a légvédelmi szolgálat a lakosságot ismételtlen felszólítja, hogy idejében szerezzen be homokot, eszközöket, vedreket, stb., hogy az esetleges tűzvészt elfojthassák.

Egy évi elzárásra ítélték a sikkasztással vádolt volt ilyefalvi adófőnököt

Sepsiszentgyörgyről jelentik: A sepsiszentgyörgyi törvényszék most vonta felelőségre a sikkasztással vádolt Aurél Eftimie 27 éves volt ilyefalvi perceptort. Ez év februárjában Vasile Octavian adóellenőr vizsgálatot tartott a vidéki adóhivatalban s jelentős hiányt állapított meg. Jegyzőkönyvet vett fel a 30 ezer 500 leies hiányról és jelentést tett feljebbvalóinak. A hiány nagyrésze a hadfelszerelésre kibocsájtott bonokból származott. Az adókönyvben kisebb összegű hiányok voltak. Az elkönyveletlen összegek miatt bűnvádi eljárást indítottak Aurél Eftimie ellen.

A vizsgálat során a vádlott rendezte a hiányt és a tárgyaláson bemutatta a pénzügyigazgatóság levelét, amely szerint a hiányt fedezte s a pénzügyigazgatóságnak semmiféle követelése nincsen vele szemben. Matei ügyész ennek ellenére a vádlott súlyos megbüntetését

kérte. A védő felmentést kért s azzal érvelt, hogy ha a sikkasztást nem rosszhiszeműen követte el valaki, az nem büntetendő cselekmény. Felmutatta a sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgatóság levelét, ahol a vádlott jelenleg kisegítőként van állásban. A level arról tanuskodik, hogy Aurél Eftimie használható, megbízható tisztviselő és sorozatos érdemeket szerzett a hadfelszerelésre kibocsájtott adóbonok elhelyezése körül.

A törvényszék nem hallgatott ki tanukat, csak a jegyzőkönyveket olvasta fel, melyben mind a tanuk, mind a vádlott első vallomása benne van. A jegyzőkönyv szerint a sikkasztással vádolt adóosztályvezető azzal védekezik, hogy a kérdésszerű összeget elvesztette.

A bíróság a vádlottat egyévi elzárásra és 3 évi politikai jogvesztésre ítélte, de az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztették.

SPORT

Bizonytalan időre halasztották a KKK döntőjét

A Ferencváros játékosai szabadságot kaptak a döntőig

Amint tegnapi számunkban már jelentettük, a harmadik döntetlen Rapid-Gradjanszky találkozó után a KKK bizottsága sorshúzás után jelölte ki a döntőbe jutó csapatot, illetve a budapesti Ferencváros ellenfelét. Azt is megirtuk, hogy a sors a Rapidnak kedvezett, tehát a bucaresti vasutas csapat és a magyar bajnokcsapat játszanak a Kis Középeurópai Kupa bajnoki címéért. Ami a Rapid teljesítményét illeti, nagyon szépen mondható, hiszen a Gradjanszkyval saját otthonában kétszer döntetlent tudott kiharcolni, tehát nemcsak a sors, hanem a papírforma szerint is megérdemelte a döntőbejutást.

A döntő időpontja még nem ismeretes. A Ra-

pid ugyanis még a szabadkai mérkőzés előtt tudomására hozta a KKK bizottságának, hogy a német válogatott elleni mérkőzésen a román válogatott nagyrésztben a Rapid játékosaira épül fel, — ezért a Gradjanszky elleni győzelem esetén az első vasárnap nem tud kiállani a Ferencváros ellen. A KKK bizottsága a Rapid közlését tudomására hozta a Ferencvárosnak. A budapesti bajnokcsapat így mérkőzés nélkül maradt. A Ferencváros vezetősége ezért nyári szabadságot engedélyezett egész játékosgárdájának. Így tehát a nagy érdeklődéssel várt döntőmérkőzések időpontja egyelőre ismeretlen.

Újabb változások a válogatott összeállításában

Bucurestiből jelentik: A román-német válogatott elé komoly akadályok gördültek. A válogatást nehezen lehetett megejteni, mert a játékosok már nem tartózkodnak a fővárosban. Juhász és Orzást beválogatták ugyan, de mindjárt helyettes is jelöltek ki arra az esetre, ha nem kerülnek elé. Végül is az utolsó percben megkerültek és mindketten indulnak.

Vintila és Rasinaru, sérüléseik miatt nem mehetnek Németországba. Tegnap újabb kellemtelen bejelentések zavarták a készülődéseket. Giga Popescu és Sfera is bejelentette, hogy — nem mehet. Helyettük Lenghriut s Bogdant állították be.

Végül nem mehet a szövetségi kapitány sem. Virgil Economu helyett Fulga Alfréd megy a csapat. A csapat végleges összeállítása a következő:

David, Slivat, Lengheriu, Moldovanu, Juhász, Eupas, Orza, Ploesteanu, Barátki, Reuter, Bogdan.

Bucurestiből jelentik: A Curentui jelentése

Vimmer M. Anzelm O. S. M.:

A megváltás bölcsődala

Gondolatok a „Magnificat”-ról
ára 135 lei és portó.

Megrendelhető: a Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Oradea, Str. Regele Carol 5.

szerint a vasárnap Frankfurtban sorrakerülő német-román válogatott mérkőzést az olasz Scorzoni vezeti le.

Auer eltávozik a Rapidból. Bucurestiből jelentik: A fővárosi sajtóban már hosszabb idő óta tartja magát a hír, hogy Auer és a Rapid között nézeteltérések merültek fel. Auer ugyan minden mérkőzésen szerepel, azonban minden mérkőzés után mindinkább megerősítik a hírt. Legutóbbi jelentés szerint a válás sohasem volt aktuálisabb, mint most. A Rapid játékos és tréner nélkül maradna.

Apcéhirdetések

Adás-vétel

Jókarban levő üvegezett ablakok eladó. Oradea-Nagyvárad, Nicolae Zsiga 50.

PUHA OLMOT allandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Lakás

2 szobás fürdőszobás és 1 szobás konyhás lakás kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Grivitei 28. szám.

Butorozott szoba

udvari, magános férfinek július 15-re kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Pasteur 23. Felső csengő.

Elveszett

szavanként 1 lej

Elveszett

Nagyváradon Carmen Sylva-tértől a Bul. Regele Ferdinand 11-ig női fénykép. Kéretik a megtaláló adja le Carmen Sylva 16. alját, jutalom ellenében.

Német tanulmányozó bizottság végiglátogatja az olasz városok jóléti és gazdasági intézményeit

Rómából jelentik: A Stefani iroda jelentése szerint német tanulmányi bizottság érkezett az olasz fővárosba. A bizottság Rómában tartózkodása során meglátogatja a nagyobb olasz városok jóléti és gazdasági intézményeit, gyártelepeit és a segélynyújtási intézményeket. A német vendégek fogadtatására megjelent a pályaudvaron az olasz testnevelési államtitkár és több más előkelőség.

A berlini villamosvasutakon azzal az érdekes ujtással kísérleteznek, hogy a kocsivezető elé hangszórókat szereltek fel s a kocsivezető abba mondja be az egyes megállóhelyek neveit.

Egyes francia kisvárosokban még ma is szokásos a „kidobolás”. Ez a kép egy kiáltótól készült, aki biciklire szerelt dobbal járja be a francia városokat, hogy „közhírré tegye” a lakosság számára fontos tudnivalókat.

Püspök-fürdői kedvezményes fürdőjegyek kaphatók kiadóhivatalunkban.

LEGUJABB

A propaganda-minisztériumhoz tartozó intézmények és hivatalok tisztviselői testületileg tisztelegtek a miniszter előtt

A miniszter a Nemzet Pártja hivatásáról szólott

Bucurestiből jelenti a rádió: A propaganda minisztérium hatáskörébe tartozó összes hivatalok és intézmények vezetői, így a rádió, valamint a Radar távirati iroda és a minisztérium tisztviselői megjelentek tegnap Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter és Vasile Stoica államtitkár előtt. Zamniceanu államtitkár beszédében közölte, hogy a minisztérium összes tisztviselői és összes osztályvezetői elhatározták a Nemzet Pártjába való belépésüket. Mindannyiukat áthatja annak a hitnek az ereje, hogy a nemzet jövőjét és boldogulását készíti elő az a párt, amelynek legfőbb vezetője

Őfelsége a király. Az Uralkodó és a párt iránti hűséggel készek szolgálni a Nemzet Pártjának célkitűzéseit.

Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy azok, akik előtte megjelentek, a nemzeti eszme propagandáját szolgálják, tehát Romániának kombattáns szellemi harcosai. A párt, amelybe belépnek, a országnak új korszakát hívja életre. Meggyőződésem — mondotta a miniszter — hogy a Nemzet Pártja jóvá fogja tenni a közelmúlt fájdalmas megpróbáltatásait s a totális eszme győzelmét Őfelsége megértése meg is fogja valósítani

Lebrun átadta államfői hatáskörét Petain tábornagnak

Az új államfő kiadta az első három alkotmányozó kéziratot. A harmadik rendelkezés hatályon kívül helyezi a régi alkotmány ellenkező rendelkezéseit

Vichyből jelentik: A Lebrun és Petain között lefolyt tanácskozások eredményeként Lebrun átadta államfői hatáskörét Petain tábornagnak és ennek következtében Petain péntektől kezdve a francia államfő tisztét tölti be. Ugyanakkor megtartja miniszterelnöki hatáskörét is.

Vichyben péntek délelőtt tettek közzé három alkotmányozó kéziratot. Az elsőben Petain kijelenti, hogy az új alkotmányozó törvény alapján átveszi az államelnök és kormányfő hatáskörét. A másik az államfő jogairól intézkedik. Kimondja a többi között, hogy ő nevezi ki és mozdítja el a minisztereket és államtitkárokat, ő hirdeti ki a törvényeket és biztosítja azok végrehajtását, ő tölti be azokat a katonai és polgári hivatalokat, ame-

lyekre nézve a törvények más kinevezési módot nem jelölnek meg, ő rendelkezik a fegyveres erővel és őt illeti meg a megkegyelmezés joga. Szerződéses kötéséről ő tart tanácskozásokat és ő szentesíti azokat. Elrendelheti az ostromállapotot. Háborút azonban csak a törvényhozó gyűlések előzetes hozzájárulásával üzenhet. A harmadik alkotmányos kézirat intézkedik a szenátus és képviselő-kamara elnapolásáról. A két házat a jövőben csak az államfő hívhatja össze. Intézkedik a kézirat arról, hogy az 1875 július 16-iki alkotmánytörvénynek valamennyi határozatát, amelyek a most hozott rendelkezésekkel összeegyeztethetetlenek, hatályon kívül helyezik. Az alkotmányozó kéziratokat az új francia államfő, Petain írta alá.

Üdvözlő táviratváltás Manoilescu és Ciano külügyminiszterek között

Bucurestiből jelenti a rádió: Mihail Manoilescu külügyminiszter abból az alkalomból, hogy Románia külügyeinek vezetését átvette, távirati üdvözlést küldött Ciano gróf olasz külügyminiszterhez. Hangsúlyozta táviratában, hogy Olaszország és Románia mindenkor a testvérnépek kölcsönös bizalmát kellett építsék s ha a múlt bizonyos politikai tévedései ezt a felfogást időnként el is homályosították, az igazi megértés korszakának el kellett jönnie és boldogan állapítja meg, hogy az új és modern Románia arra a helyes utra lépett, amely a két nép kölcsönös rokonérzését hivatott tovább fejleszteni.

Ciano gróf olasz külügyminiszter válaszában meglepődésének adott kifejezést, hogy a barátság őszinte kötelékei erősödnek meg a két testvér nép között és őszinte barátsággal üdvözlö a román külügyek új vezetőjét, Mihail Manoilescu személyében.

A magyarországi orvosszövetség küldöttei a német fővárosban

A berlini orvosszövetség díszközgyűlést tartott tiszteletükre.

Berlinből jelentik: Johann Béla, magyar belügyi államtitkár, Csilléry Andras, a magyar orvosok nemzeti szövetségének elnöke, volt miniszter és Orsós egyetemi tanár, udvarelvőleg néhány napra Berlinbe utaztak, hogy viszozzák Konti, német belügyi államtitkár budapesti látogatását és megtekintsék a berlini egészségügyi intézményeket. A magyar vendégek tiszteletére a berlini orvosok szövetsége díszközgyűlést tartott, amelyen a magyar orvosok, előadás keretében számoltak be a magyar egészségügyi szervezetről és orvosi problémákról. Konti német államtitkár, a német közegészségügy fejlődéséről beszélt. A magyar orvosok vezetőit Fricke belügyminiszter kihallgatáson fogadta. Este a német államtitkár a Kaiserhof szállóban vacsorát adott a magyar vendégek tiszteletére.